

Covid-19 vakcinācijas rokasgrāmata (versija 30.10.2023.)

Šī rokasgrāmata neaizstāj normatīvo aktu prasības. Rokasgrāmatā iekļautā informācija papildina spēkā esošos normatīvos aktus.

Sagatavotāji:

Slimību profilakses un kontroles centrs, Nacionālais veselības dienests, Zāļu valsts aģentūra, Veselības ministrija, Imunizācijas valsts padome.

Satura rādītājs

UZMANĪBU!	2
Apzīmējumi	3
Normatīvie akti	3
Terminoloģija	3
I Informācija par sagatavošanos pirms vakcinācijas uzsākšanas	4
Konsultācija pirms vakcinācijas	4
Vakcinācijas organizēšanas nosacījumi	5
Izbraukumu vakcinācija	6
Covid-19 vakcinācijas pakalpojumu apmaksa	6
Ambulatorā talona aizpildīšanas nosacījumi par Covid-19 vakcināciju	6
Vakcīnas pasūtīšana	7
Vakcinācijas iestādes, kas nodrošina visas Latvijā pieejamās Covid-19 vakcīnas	8
Vakcīnas saņemšana, uzglabāšana un izmantošana	9
Vakcīnu atlikumu inventarizācija	10
II Vakcinācijas veikšana	10
Vakcīnas sagatavošana	11
Personas sagatavošana vakcinācijai un tūlītēja pēcvakcinācijas aprūpe	11
Covid -19 vakcinācijas fakta dokumentēšana	12
Personas piederības noteikšana konkrētai vakcinējamo personu grupai dokumentējot vakcinācijas faktu E-veselības sistēmā	14
Ārvalstīs veikta vakcinācijas fakta reģistrācija e- veselībā	14
III Īpašas pacientu grupas	15
Personas ar pārslimotu SARS-CoV-2 infekciju	15
Imūnkompromitētas personas	15
Sievietes grūtniecības laikā un zīdīšanas periodā	16
Bērni no 6 mēnešu līdz 17 gadu vecumam	16
Ukrainas iedzīvotāju - patvēruma meklētāju vakcinācija	17
Personas, kuras vakcinētas ar ES neregistrētām vakcīnām	17
IV Brīdinājumi un blakusparādības	17

Vakcinācijas kontrindikācijas	17
Brīdinājumi un piesardzības pasākumi	17
Alerģiskas reakcijas anamnēzē un/vai pēc vakcinācijas	17
Zāļu lietošana pēcvakcinācijas blakusparādību novēršanai	18
Blakusparādības: vispārīga informācija	18
Comirnaty: miokardīta un perikardīta risks	19
Ziņošana par blakusparādībām	19
V Citi jautājumi.....	20
Konsiliji par vakcināciju pret Covid- 19.....	20
Vakcinācija dienas stacionārā	22
Speciālista konsultācija jautājumos par vakcināciju pret Covid-19.....	22
Par vakcīnu iznīcināšanu.....	22
Par Vienoto vakcinācijas tīklu	22
Papildu informācija pacienta konsultēšanai par vakcināciju	23
Pielikums I	24
Pielikums II	25
Pielikums III.....	26
Pielikums IV	28
Pielikums V.....	29
Pielikums VI	30

UZMANĪBU!

- !!!Vakcinācija ar Comirnaty vakcīnu veicamā ar VIENU DEVU neatkarīgi no iepriekšējās Covid-19 vakcinācijas statusa (skat. Pielikumu VI)
- No rokasgrāmatas izņemtas sadaļas par balstvakcināciju sakarā ar pāreju uz vienas devas vakcinācijas shēmu
- Pieaugušajiem paredzētās pielāgotās vakcīnas (Comirnaty Original/Omicron BA.1; Comirnaty Original/Omicron BA.4-5, Comirnaty Omicron XBB.1.5) NAV JĀATŠĶAIDA!
- Vakcinācija un revakcinācija bērniem no 6 mēnešiem līdz 17 gadiem ieteicama hronisku slimību gadījumos.

- Pārslimošana nav pielīdzināma vakcinācijai un nav pamats nevakcinēties.
- Atbilstoši IVP rekomendācijai, ņemot vērā epidemioloģisko situāciju, rekomendējama, veicināma un atļauta vienlaicīga Covid-19 vakcīnas ievade ar jebkuras citas vakcīnas ievadi.

Apzīmējumi

EZA – Eiropas Zāļu aģentūra

NVD – Nacionālais veselības dienests

SPKC – Slimību profilakses un kontroles centrs

ZVA – Zāļu valsts aģentūra

IVP – Imunizācijas valsts padome (vairāk informācijas <https://www.vm.gov.lv/lv/imunizācijas-valsts-padome>)

Normatīvie akti

- ✓ Ārstniecības likums
- ✓ Pacientu tiesību likums
- ✓ Farmācijas likums
- ✓ Veselības aprūpes pakalpojumu organizēšanas un samaksas kārtība
- ✓ Epidemioloģiskās drošības pasākumi Covid-19 infekcijas izplatības ierobežošanai u. c.

Informācija, kas attiecināta uz konkrēta ražotāja vakcīnu, ir iegūstama Latvijas Zāļu reģistrā publicētajā zāļu aprakstā. Šīs rokasgrāmatas III pielikumā atradīsiet informāciju, kas noderīga sagatavojoties konkrēta ražotāja vakcīnas saņemšanai.

Terminoloģija

Originālās vakcīnas – sākotnējā posmā reģistrētās vakcīnas pret Covid-19, kuru sastāvā kā imunizējošais antigēns izmantots tikai SARS-CoV-2 vīrusa *Wuhan* varianta *Spike* proteīns.

Pielāgotās vakcīnas – oriģinālajām vakcīnām sekojoši reģistrētās Covid-19 vakcīnas, kur kā imunizējošie antigēni kombinācijā ar *Wuhan* variantu izmantoti epidemioloģiski aktuāli SARS-CoV-2 vīrusa varianti.

Primārā vakcinācija – sākotnējā vakcinācija, kas var sastāvēt no 1-3 vakcīnas devām atkarībā no personas vecuma vai imūnā statusa.

Papildu deva – vakcīnas deva, ko ievada papildus pēc tam, kad saņemta vakcinācija ar pirmajām 2 vakcīnas devām

Nevēlams notikums pēc vakcinācijas – jebkura nevēlama medicīniska izpausme, kas seko vakcinācijai un kurai ne vienmēr ir cēloņsakarība ar vakcīnas lietošanu. Nevēlamais notikums var būt jebkura nelabvēlīga vai neparedzēta parādība, patoloģisks laboratorisks atradums, simptoms vai slimība.

I Informācija par sagatavošanos pirms vakcinācijas uzsākšanas

Par vakcinācijas procesa organizēšanu un atbilstību normatīvo aktu prasībām atbild ārstniecības iestādes vadītājs.

Konsultācija pirms vakcinācijas

- ✓ Konsultāciju sniedz ārsts vai ārsta palīgs, ja konsultāciju sniedz cita kompetenta ārstniecības persona, tad ārstniecības iestādē ir izveidota personas vakcinācijas riska izvērtēšanas kārtība, t.sk. lai identificētu personas vecumu un iepriekš saņemto Covid-19 vakcīnu ražotāju un devu skaitu un intervālus starp saņemtām vakcīnām.
- ✓ Farmaceits aptiekā konsultē un vakcinē personas, kas sasniegušas 18 gadu vecumu. Vakcināciju aptiekā ir tiesīgs veikt farmaceits, ja viņa profesionālo kompetenci apliecina augstskolā apgūts studiju modulis vai studiju kurss par vakcinācijas veikšanu (vakcinācijas organizēšanas kārtību, vakcīnas injicēšanas tehniku, vakcīnu darbības principiem, kontrindikācijām, rīcību blakusparādību gadījumā).
- ✓ Konsultācijas laikā ārstniecības persona apzina:
 - vakcinējamās personas vakcinācijas statusu;
 - personas vecumu, pašsajūtu un sūdzības;
 - informāciju par veselības stāvokli (piemēram, hronisku vai noteiktu slimību esamību);
 - Cilvēkiem ar smagu/vidēji smagu hemofiliju vakcīnas injekcija jāveic tikai pēc atbilstoša VIII (FVIII) vai IX (FIX) faktora injekcijas.
 - Pacienti, kam FVIII vai FIX līmenis asinīs ir virs 10 %, nav nepieciešami papildu hemostatiskie piesardzības pasākumi.
 - Pacienti ar stabilu antikoagulācijas terapiju un rādītājiem arī var saņemt intramuskulāru vakcīnas injekciju.
 - relatīvās kontrindikācijas vakcinācijas veikšanai;
 - vakcinācijai saistošas alerģijas, kuru gadījumā pacienta pēc vakcinācijas novērošana ilgst līdz 30 minūtēm;
 - vai persona lieto beta blokatorus (Visa C07A grupa <https://www.zva.gov.lv/lv/veselibas-aprupes-specialistiem-un-iestadem/zales/atk-klasifikacija>). **Svarīgi ņemt vērā, ja pēc vakcinācijas nepieciešama adrenalīna ievade anafilakses kupēšanai!!!**
 - vai personai pastāv absolūtas kontrindikācijas konkrētu vakcīnu saņemšanai:
 - smaga alerģiska reakcija (t. i., anafilakse) pret jebkuru sastāvdaļu Covid-19 vakcīnā vai pēc Covid-19 vakcīnas 1. devas;
 - ar mRNS (Comirnaty) vakcīnām vakcināciju neveic, ja bijusi smaga alerģiska reakcija vai anafilakse pēc polietilēnglikolu (PEG) vai citu pegilētu molekulu saturošu produktu lietošanas
- ✓ Konsultācijas laikā ārstniecības persona sniedz pacientam informāciju :
 - par vakcinācijas pret Covid-19 nozīmi, atbildes uz jautājumiem, ja tādi ir;
 - imūnkompromitētas personas jāinformē par iespējams samazinātu imūno atbildi;
 - par paredzamiem nevēlamiem notikumiem, to biežumu un taktiku ko darīt, ja pēc vakcinācijas tie tiks novēroti.
 - Pretdrudža vai pretsāpju medikamenti var tikt rekomendēti izmantot pēc-vakcinācijas reakcijas simptomu mazināšanai. Rutīnas profilaktiska šo medikamentu lietošana nav indicēta.
 - kur vērsties vai ziņot, ja rodas nevēlami notikumi pēc vakcinācijas.

- ✓ Iepriekš izslimota Covid-19 slimība nav iemesls neveikt personas vakcināciju.
- ✓ Ja vien personai nav noteiktas kontrindikācijas, tā būtu jāiedrošina saņemt pilnu vakcinācijas kursu - pilnai aizsardzībai, pat ja tiek novērota pēc-vakcinācijas reakcija.
- ✓ Ārstniecības persona pirms vakcinācijas konsultācijas laikā pieņem lēmumu par vakcinācijā izmantojamo Covid-19 vakcīnu un tās devu.
- ✓ Informācija par vakcināciju tiek dokumentēta vienotā veidlapā, kas pievienota IV pielikumā. Veidlapas uzglabāšanas laiks ir pieci gadi.
- ✓ Ģimenes ārsts, kurš labi pārzina sava pacienta aktuālo veselības stāvokli, izvērtē pacienta riska faktorus vakcinācijai un var neveikt pacienta aptauju par IV pielikumā minētajiem vakcinācijas riska faktoriem un neaizpildīt veidlapas personas sadaļu, bet tikai atzīmēt vienotajā veselības nozares elektroniskajā informācijas sistēmā vakcinācijas faktu atbilstoši veidlapas ārstniecības personas sadaļai.

Vakcinācijas organizēšanas nosacījumi

Personas vakcinācija pret Covid-19 ietver personas datu apstrādi ar mērķi mutiski, telefoniski, elektroniski vai citā veidā motivējoši informēt personas par vakcinācijas nepieciešamību, personas reģistrāciju vakcinācijai, pirms vakcinācijas konsultāciju, vakcīnas ievadi, personas novērošanu pēc veiktās vakcinācijas.

Personu vakcinācija ir brīvprātīga!

Personas labprātīga ierašanās uz vakcinācijas vizīti un mutiska piekrišana vakcinācijas veikšanai ir pietiekams apliecinājums. Latvijā izmantotās Covid-19 vakcīnas ir Eiropas Zāļu aģentūrā reģistrēti medikamenti, tāpat kā jebkuras citas vakcīnas, un vakcinācijai ar tām nav nepieciešamas personas rakstiska piekrišana.

- ✓ Ārstniecības iestādē ir publiski (t. sk. tīmekļa vietnē, ja tāda ir) pieejama informācija par Covid-19 vakcinācijas kārtību un konkrētā periodā vakcinējamo personu mērķa grupām.
- ✓ Ārstniecības iestādes reģistratūra informē pacientus par iespēju saņemt ārstniecības iestādē vakcināciju pret Covid-19.
- ✓ Ārstniecības iestādes, pieņem individuālus personu pieteikumus vakcinācijai portālā "manavakcina.lv" vai ārpus tā, kā arī kolektīvus un sadarbības ģimenes ārstu praksu pieteikumus personu vakcinācijai.
- ✓ Personas, kuras ir pieteikušās portālā "manavakcina.lv" ir vienlīdz prioritāras ar ārstniecības iestādē saņemtajiem citiem pieteikumiem.
- ✓ Ģimenes ārsti, veidojot pierakstu, iespēju robežās ņem vērā vakcinējamo personu vecumu un veselības stāvokli, priekšroku dodot vecākām personām vai personām ar smagākām hroniskām slimībām. Ģimenes ārsti vakcināciju nodrošina savā praksē vai nosūtot pacientu uz vakcinācijas kabinetu ārstniecības iestādē, ar kuru sadarbojas ģimenes ārsts.
- ✓ Persona var tikt vakcinēta, saņemot stacionāros pakalpojumus.
- ✓ Ārstniecības iestādē ir izstrādāta bērnu identificēšanas kārtība, lai nodrošinātu atbilstošu ražotāju vakcīnu ievadi bērnam.
- ✓ Personai tiek nodrošināta iespēja izvēlēties no dažādiem vakcīnu ražotājiem vakcīnu, atbilstoši valstī pieejamajam vakcīnu nodrošinājumam attiecīgajā laika posmā valstī, informējot par noteikta ražotāja vakcīnas saņemšanas kārtību (piemēram, ar noteikta ražotāja vakcīnām

personas tiek vakcinētas konkrētā nedēļas dienā vai laikā) vai par citu ārstniecības iestādi, kur to var saņemt.

Izbraukumu vakcinācija

Izbraukumu vakcinācija tiek nodrošināta:

- ✓ Sociālās aprūpes centros (turpmāk- SAC) SAC klientiem un darbiniekiem;
- ✓ personu dzīvesvietā:
 - iedzīvotājiem, kas nevar atstāt savu gultasvietu, jeb guļošiem cilvēkiem (totāli asistējamas personas ar neatgriezeniski smagiem funkcionālajiem traucējumiem);
 - personām, kas vecākas par 80 gadi
 - personām, kas vecākas par 70 gadiem, ja ir apgrūtināta nokļūšana līdz vakcinācijas iestādei, medicīnisku iemeslu dēļ;
 - Pakalpojumu nodrošina ģimenes ārsta prakses vai to sadarbības iestādes;
 - Personas vakcināciju dzīvesvietā piesaka ģimenes ārsta praksē.

Ģimenes ārsta prakse var proaktīvi zvanīt pacientam un vienoties par vakcināciju personas dzīvesvietā.

Ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas iestādes (turpmāk-SAC) klientu un darbinieku vakcinācija

- ✓ Dienests pieprasa Labklājības ministrijai SAC sarakstu ar šādu informāciju-SAC nosaukums, adrese, esošo klientu un darbinieku skaits, kontaktpersona jautājumos par Covid-19 vakcināciju.
- ✓ Dienests konkrēta SAC vakcinācijai piesaista ģimenes ārstu, kura pamatteritorijā ir izvietots SAC, tuvāko vakcinācijas pakalpojumu sniedzēju vai izbraukuma vakcinācijas pakalpojumu sniedzēju.
- ✓ Dienests informē vakcinācijas pakalpojumu sniedzēju par SAC adresi klientu un darbinieku skaitu un kontaktpersonu vakcinācijas jautājumos, kuros ir jānodrošina vakcinācija.
- ✓ Vakcinācijas pakalpojumu sniedzējs SAC nodrošina saziņu ar SAC par vakcinācijas procesa organizāciju SAC un veic klientu darbinieku vakcināciju.
- ✓ Vakcinācijas pakalpojumu sniedzējs pēc Dienesta pieprasījuma sniedz atskaiti par vakcinācijas procesa norisi gaitu SAC.

Covid-19 vakcinācijas pakalpojumu apmaksa

Detalizēta informācija par vakcinācijas pakalpojumu tarifiem atrodama NVD tīmekļa vietnē:

<https://www.vmnvd.gov.lv/lv/pakalpojumu-tarifi>

Ambulatorā talona aizpildīšanas nosacījumi par Covid-19 vakcināciju

Pacienta līdzmaksājuma par Covid-19 vakcināciju neiekasē.

Lauka nosaukums	Norādāmā informācija
-----------------	----------------------

Pacientu grupa	23 – “Persona, kurai veic vakcināciju normatīvos aktos noteiktā kārtībā”
Diagnozes kods pēc SSK-10	U11.9 – “Nepieciešamība imunizēt pret Covid-19”
Nosūtītājs	Ja vakcinētājs nav primārās veselības aprūpes ārsts, tad kā nosūtītājs ir jāuzrāda vakcinācijas veicējs. Feldšerpunktos strādājošie ārstu palīgi kā nosūtītāju talonā norāda atbilstošās pamatteritorijas ģimenes ārstu.
Aprūpes epizode sakarā ar	4 – profilaktisko apskati, vakcināciju, patronāžu;
Izdarītie izmeklējumi un manipulācijas	Norāda pielietotās manipulācijas atbilstoši VII pielikumam Informācija par manipulāciju tarifu apmaksas nosacījumiem ir pieejama NVD tīmekļa vietnē- www.vmnvd.gov.lv sadaļā „Profesionāļiem” > “Pakalpojumu tarifi” (manipulāciju saraksts)

Vakcīnas pasūtīšana

Visu vakcinācijas iestāžu pasūtīto, par valsts budžeta līdzekļiem iegādāto vakcīnu (ieskaitot vakcīnu pret Covid -19 infekciju) apkopošanu, rediģēšanu un nosūtīšanu lieltirgotavām, nodrošina SPKC.

- ✓ Vakcīnu pasūtīšanai **izmanto:**
 - integrēto iestādes programmnodrošinājumus ar kuru vakcinācijas iestāde ir noslēgusi līgumu
 - vienoto veselības nozares elektronisko informācijas sistēmu
- ✓ Ja kādu iemeslu dēļ vakcīnas nav iespējams pasūtīt caur integratoru sistēmām vai caur vienoto veselības nozares elektronisko informācijas sistēmu, tad vakcīnu pasūtīšanas veidlapa ir pieejama SPKC tīmekļa vietnē <https://www.spkc.gov.lv/lv/vakcinacija>. To ir iesniedz elektroniski nosūtot uz e-pastu: covid19vakcinas@spkc.gov.lv.
- ✓ Vakcīnas pasūtīšana notiek divas reizes mēnesī līdz trešdienas plkst.12:00.
- ✓ Par citām izmaiņām piegādes grafikos informācija tiks izsūtīta vakcinācijas iestādēm atsevišķi uz vakcīnu pasūtījumos norādītajiem e-pastiem.
- ✓ Pasūtījums jāplāno atbilstoši vakcinācijas kabineta kapacitātei un gaidīšanas rindai vakcīnu pasūtīšanas periodā, rūpīgi plānojot vakcīnu izlietojumu un novēršot vakcīnu norakstīšanas risku.
- ✓ Pasūtīto vakcīnu piegāde notiek pēc grafika, kurš ievietots SPKC tīmekļa vietnē, ņemot vērā vakcinācijas iestādes piederību A vai B grupai (<https://www.spkc.gov.lv/lv/vakcinu-pret-covid-19-pasutisana>)

Jūsu ievērībai!

- ✓ Ja pieprasījums iesniegts pēc noteiktā termiņa, tas tiek iekļauts nākamajā pasūtījumā ar attiecīgo piegādes termiņu.
- ✓ Loģistikas pakalpojuma sniedzējs pirms piegādes veikšanas sazināsies ar vakcinācijas iestādi un precizēs piegādes laiku.

- ✓ Vakcinācijas iestādei piegādātas vakcīnas atpakaļ netiek pieņemtas.
- ✓ Papildu deva var tikt rekomendēta visām personām ar smagiem imūnsistēmas traucējumiem.
- ✓ Vakcinācijas iestādei pieejamais vakcīnu apjoms kopējā pasūtījuma ietvaros ir pieejams SPKC tīmekļa vietnā <https://www.spkc.gov.lv/lv/vakcinu-pret-covid-19-pasutisana> sadaļa
Vakcinācijas iestādēm piešķirto vakcīnu apjoms

Jūsu ievērošanai! Ja vakcinācijas iestādei piešķirts mazāks vakcīnu apjoms, nekā norādīts tās pieprasījumā, neizpildītā daļa netiek pārcelta uz nākamo pasūtījumu periodu. Šādā situācijā vakcinācijas iestāde sagatavo jaunu aktualizētu pieprasījumu nākamajam periodam.

Vakcinācijas iestādes, kas nodrošina visas Latvijā pieejamās Covid-19 vakcīnas (atlikto devu centri)

Ja kāda iemesla dēļ, piemēram, pēc slimības, ja pirmā vakcīnas deva saņemta citā valstī, ir mazs vakcinējamo personu skaits iestādē vai persona vēlas saņemt noteikta ražotāja vakcīnu, kas nav pieejama ārstniecības iestādē, personu pēc nepieciešamās vakcīnas devas var virzīt uz vakcinācijas iestādēm, kuras nodrošina visu ražotāju vakcīnu pieejamību un kurās vakcinācija ar jebkura ražotāja vakcīnu tiek organizēta ne retāk kā reizi nedēļā.

Vakcinācijas iestādes, kas nodrošina visas Latvijā pieejamās Covid-19 vakcīnas:

Rīga, Pierīga	SIA "Rīgas Austrumu klīniskā universitātes slimnīca" SIA "Bērnu klīniskā universitātes slimnīca" VSIA "Paula Stradiņa Klīniskā universitātes slimnīca" SIA "Tukuma slimnīca" SIA "Limbažu slimnīca" SIA "Bauskas slimnīca"
Kurzeme	SIA "Kuldīgas slimnīca", SIA "L. Atiķes doktorāts" SIA "Saldus medicīnas centrs", SIA "Ziemeļkurzemes reģionālā slimnīca" Ventspils un Talsu filiāles
Latgale	SIA "Daugavpils reģionālā slimnīca" Centra poliklīnika SIA "Ludzas medicīnas centrs" SIA "Preiļu slimnīca" SIA "Rēzeknes slimnīca"
Zemgale	SIA "Jēkabpils reģionālā slimnīca" SIA "Dobele un apkārtnes slimnīca" SIA "Aizkraukles slimnīca"
Vidzeme	SIA "Valmieras veselības centrs" SIA "Madonas slimnīca" SIA "Balvu un Gulbenes slimnīcu apvienība"

Minētajās iestādēs visiem Latvijas iedzīvotājiem būs iespēja saņemt vakcināciju pret Covid-19 ar jebkura ražotāja vakcīnu, kas pieejama valstī, iepriekš vienojoties par datumu un laiku. Ārstniecības iestāžu kontaktinformācija ir pieejama [šeit](#).

Vakcīnas saņemšana, uzglabāšana un izmantošana

- Vairākas vakcīnas lieltirgotavu līmenī tiks turētas sasaldētas (-75°C; -20°C temperatūras režīmā), ja nepieciešams ilgstošai vakcīnu uzglabāšanai. Uz vakcinācijas kabinetiem šādas vakcīnas tiks nogādātas atkausētas un būs uzglabājamās īsāku laiku atbilstoši lietošanas instrukcijai. Vakcīnas nedrīkst atkārtoti sasaldēt!
- Visas vakcīnas vakcinācijas kabinetā būs uzglabājamās ledusskapī +2°C līdz +8°C temperatūrā.
- Vakcīnu primārais iepakojums ir vairāku devu flakoni (6, 10 vai cits devu skaits). Plānojot rindu, ņemt vērā devu skaitu flakonā un racionālu to izlietojumu, jo atvērts flakons ir jāizlieto dažu stundu laikā atbilstoši katras vakcīnas zāļu aprakstam. Papildinformācija par uzglabāšanu pieejama III pielikumā.
- Vakcīnu zāļu apraksti un lietošanas instrukcijas latviešu valodā ir pieejamas Zāļu valsts aģentūras tīmekļvietnē un/vai ir pievienotas vakcīnu iepakojumiem, un vienmēr ir jāņem vērā šajos dokumentos noteiktā informācija par uzglabāšanu.
- Uz iepakojuma norādītais uzglabāšanas termiņš var attiekties uz uzglabāšanu sasaldētā veidā. Uzglabāšanas termiņš ledusskapī +2°C līdz +8°C var būt mazāks, piemēram, 5-30 dienas. Šī informācija ir precīzi aprakstīta vakcīnu lietošanas instrukcijā. Vakcinācijas kabinets saņems norādi no lieltirgotavas par laiku, no kura vakcīna ir atsaldēta, un attiecīgi informāciju par vakcīnas derīguma termiņu.
- Atvērta ("iesākta"), atkausēta, atšķaidīta vakcīnas flakona uzglabāšanas termiņš var atšķirties no neatvērta flakona, un tas tiks norādīts zāļu lietošanas instrukcijā (skatīt III pielikumu).
- Katram ārstniecības kabinetam ir jānozīmē atbildīgā persona par vakcīnu saņemšanu un uzglabāšanu.
 - Šai personai ir jābūt viegli pieejamai laikā, kad lieltirgotava plāno piegādāt vakcīnas.
 - Pārliecinieties par temperatūru, vakcīnas saņemot, un nekavējoties nogādājiēt tās ledusskapī, kas aprīkots ar atbilstošu temperatūras uzraudzības termometru.
 - Vismaz divas reizes dienā pārbaudiet temperatūru ledusskapī.
- Piegādātās vakcīnas ir jāizlieto pēc FIFO metodes "pirmais iekšā – pirmais ārā"- pirmās lieto ārstniecības iestādēs krājumā esošās attiecīgā veida vakcīnas, kas pirmās piegādātas ar īsāko derīguma termiņu, nekā tās, kas piegādātas ar garāku derīguma termiņu. Vakcīnu krājumos ārstniecības iestādē, ja tādi veidojas, paliek vakcīnas ar garāku derīguma termiņu. Jāievēro, ka FIFO princips attiecināms uz katru vakcīnas veidu atsevišķi, t.i., pielāgotās vakcīnas lieto neatkarīgi no tā, vai krājumā ir oriģinālās vakcīnas.
- Pielāgotās vakcīnas lieto, respektējot vakcinējamas personas pausto vēlmi būt vakcinētai ar konkrēto vakcīnu, citādi vadoties pēc vakcīnu racionālas izlietošanas apsvērumiem (piem., atvērts flakons) un FIFO metodes.
- Objektīvie apstākļi, kad Covid-19 vakcīnas flakons tiek izlietots nepilnā apjomā, plānojot vai organizējot vakcināciju:
 - neizdodas piesaistīt pietiekamu vakcinējamo personu skaitu (maksimālam flakona izlietojumam);
 - vakcinācijas gaidīšana veicina personas vēlmi atteikties no tās;

- persona pieder riska grupai;
- pastāv epidemioloģiskie riski;
- *ja persona ir ieradusies uz vakcināciju nozīmētajā laikā, bet citas personas (pēc pieraksta) nevar ierasties;*

Atsevišķos apstākļos, lai mazinātu riskus, ka persona maina lēmumu par vakcināciju, ir pieļaujama Covid-19 vakcīnas flakona atvēršana arī vienas personas vakcinācijai.

- Ja ārstniecības iestādei ir vairākas pakalpojumu sniegšanas vietas, tad tiek koordinēts augstāk minētais princips (FIFO metode) starp ārstniecības iestādes filiālēm.
- Vakcīnas ar beigušos derīguma termiņu nedrīkst lietot un ir jānoraksta, t. sk. iesākti, bet līdz galam neizlietoti vakcīnu iepakojumi (norāda norakstīto devu skaitu)!
- Par vakcīnu apriti un izmantošanu atbilstoši normatīvo aktu prasībām atbild ārstniecības iestādes vadītājs.

Vakcīnu atlikumu inventarizācija:

Katra kalendāra mēneša pēdējā darbadienā visiem vakcinācijas kabinetiem obligāti ir jāpiedalās vakcīnu atlikumu inventarizācijā un ir jādeklarē vakcīnu atlikumi uz mēneša pēdējās darbadienas brīdī. Katra mēneša **28.datumā** iestādēm tiek izsūtīts e-pasts ar linku uz inventarizācijas aptauju.

Inventarizācijas aptaujā ir jānorāda katra vakcīnu preparāta FLAKONU skaits pa vakcīnu sērijas numuriem. Gadījumā, ja ārstniecības iestādei vai ģimenes ārsta praksei ir vairākas filiāles, tad ir jādeklarē atlikuma daudzumu katrā filiālē atsevišķi.

Ja vakcinācijas iestādē nav vakcīnu atlikumu, inventarizācijā ir jāpiedalās, atzīmējot “Iestādē nav vakcīnu atlikumi”

II Vakcinācijas veikšana

Vakcinācija pret Covid-19 šajā sezonā, saskaņā ar PVO rekomendācijām¹ un IVP rekomendācijām, jāveic ņemot vērā riska grupu prioritizēšanu.

Vakcinācija pret Covid-19 tiek **STINGRI REKOMENTĒTA augsta riska grupām**, jo inficēšanas var izraisīt smagu slimības gaitu ar hospitalizāciju un letāla iznākuma risku:

- **Visas personas vecumā no 65 gadiem**
- **visiem iedzīvotājiem vecumā no 65 gadu vecuma;**
- **pieaugušajiem ar nopietnām hroniskām blakusslimībām;**
- **vidējas vai augstas imūnsupresijas pacientiem, t.sk. pusaudžiem un bērniem no 6 mēnešu vecuma;**
- **grūtniecēm**

Visām augstas riska grupām IVP rekomendē vienu Covid-19 devu neatkarīgi no iepriekšējās COVID-19 vakcinācijas statusa ar 12 mēnešu intervālu.

¹ <https://iris.who.int/bitstream/handle/10665/366671/WHO-2019-nCoV-Vaccines-SAGE-Prioritization-2023.1-eng.pdf?sequence=1>

Senioriem vecumā no 75-80 gadiem un trausliem, ar multiplām blakussaslimšanām minimālais intervāls kopš pēdējās Covid-19 vakcīnas devas var būt arī 6 mēneši.

Vakcīnas sagatavošana

Ja pēc speciāla pieprasījuma vakcinācijas kabinets ir saņēmis vakcīnu sasaldētu, to ir nepieciešams sagatavot atbilstoši zāļu lietošanas instrukcijai.

Personas sagatavošana vakcinācijai un tūlītēja pēcvakcinācijas aprūpe

- ✓ Ja āda ir vizuāli tīra, to nav nepieciešams notīrīt ar antiseptiķi (spirtu saturošu salveti). Ja āda ir vizuāli netīra, to notīra ar spirtu saturošu salveti un atļauj ādai nožūt.
- ✓ Vakcinējamai personai ieteicams sēdēt krēslā ar taisnu muguru, pēdām jāpieskaras zemei, augšējās ekstremitātes jācenšas atslābināt, bet tām jābūt saliektām elkoņos, lai augšdelma muskulis būtu atslābis, tad arī injekcija būs pēc iespējas nesāpīga.
- ✓ Lai novērstu personas uzmanību no procedūras, vēlams nomainīt vakcinācijas laikā ieņemto pozīciju;
- ✓ Vakcīnu ievada intramuskulāri deltveida (augšdelma) muskulī 90 ° leņķī, adatu muskulī ievadot līdz galam.
- ✓ pēc vakcinācijas uz injekcijas vietas var uzlikt sausu vates plāksnīti/ tampona gabaliņu, ja nepieciešams, to fiksē ar plāksteri;
- ✓ Pāris minūtes pēc tampona/ plāksnītes uzlikšanas to noņem. Ilgāk turēt to uz injekcijas vietas nav nepieciešams;
- ✓ Pacientiem ar asins recēšanas traucējumiem un nepieciešamu asins recēšanas faktoru aizstājējterapiju vakcīnas ievadi intramuskulāri vēlams ievadīt neilgi pēc aizstājējterapijas saņemšanas.
 - Pēc i/muskulārās vakcinācijas veikšanas, injekcijas vietai nepieciešams pielikt spiedienu vismaz 10 minūtes, lai novērstu asiņošanu un uztūkumu.
 - Papildus 2-4 stundas pēc injekcijas veikšanas ieteicams rekomendēt veikt pašizpēti/palpāciju, lai pārliecinātos, ka neveidojas hematoma.
 - Diskomforts rokā 1-2 dienas pēc injekcijas veikšanas nav nekas neparasts, ja vien tas nekļūst stiprāks un to nepavada uztūkums.
 - Jebkuras blakusparādības (piemēram, hematoma, alerģiska reakcija) ir jāziņo hemofilijas centram;
- ✓ Informē personu, ka pēc vakcinācijas vizīte tiek pabeigta pēc 15 min, kad var pārliecināties, ka personai nav tūlītējas smagas blakusparādības pēc vakcinācijas (anafilakse vai tai līdzīga reakcija), kuru dēļ nepieciešama tūlītēja medicīniskā palīdzība un personai ir jāuzturas norādītā zonā.
- ✓ Sniedz informāciju par paredzamiem nevēlamiem notikumiem, to biežumu un taktiku ko darīt, ja pēc vakcinācijas tie tiks novēroti.
- ✓ Saprotami un izlasāmi ieraksta potēšanas pasē vai pacienta Covid-19 vakcinācijas kartītē-datumu, saņemtās vakcīnas nosaukumu, devu, sērijas Nr. (uzlīme).
- ✓ Sarunā konkrētu datumu un laiku 2. devas saņemšanai (ja šoreiz saņemta 1. deva) un ieraksta to pacienta Covid-19 vakcinācijas kartītē vai potēšanas pasē.
- ✓ Pārliecinās, ka persona zina:
 - kad un cikos jāierodas uz 2. devas saņemšanu, ja vizītē saņemta 1. deva;
 - kā savlaicīgi paziņot, ja ierasties nevarēs;
 - kur vērsties vai ziņot, ja rodas sarežģījumi pēc vakcinācijas.

Covid -19 vakcinācijas fakta dokumentēšana

Pirms uzsākt darbu ar Vakcinācijas moduli E-veselības portālā, lūgums, sazināties ar E-veselības sistēmas lietotāju atbalsta dienestu, lai nodrošinātu piekļuvi e-veselībai personām, kuras strādās ar Vakcinācijas datiem. Tālrunis saziņai un informācijai 67803301, e-pasts atbalsts@eveseliba.gov.lv

- ✓ Vakcinācijas faktu e veselībā ievada pēc iespējas ātrāk, bet ne vēlāk kā 48 stundas pēc vakcinācijas veikšanas.
- ✓ E-veselības lauku aizpildīšanas nosacījumi e- veselībā:

Lauka nosaukums	Vakcinācijas fakta aizpildīšanas vadlīnijas Covid -19 vakcīnām		
<i>Vēsturisks ieraksts</i>	Nav jāatzīmē		
<i>Datums</i>	Aizpildās, atverot e-formu, var labot, ja vakcinācija veikta citā dienā norādot vakcinācijas laiku (<i>svarīgi norādīt, lai vērtētu nevēlamās reakcijas</i>)		
<i>Pacienta vecums</i>	Tiek atlasīts no personas datiem, nav jāizpilda		
<i>Plānotā vakcinācija</i>	Atspoguļo plānoto vakcinācijas periodu, ja veikta vakcinācijas plānošana e-veselībā, izvēle jāizdara tikai tad, ja iepriekš ir veikta vakcinācijas plānošana		
<i>Vakcīna</i>	No izvēlnes - Covid-19, secīgi aizpildīsies lauks infekcijas slimība		
<i>Preparāts</i>	<i>atlasīsies no saraksta, ierakstot pirmos četrus burtus</i>		
	Comirnaty Original bērnu	EU/1/20/1528/004	lieto bērniem vecumā no 5 līdz 11 gadiem
	Comirnaty Original bērnu	EU/1/20/1528/010	bērniem vecumā 6 mēn. līdz 4 gadiem
	VidPrevtyn Beta	EU/1/21/1580/001	no 18 gadiem
	Comirnaty Original/Omicron BA.1	EU/1/20/1528/006	no 12 gadu vecuma
	Comirnaty Original/Omicron BA.4-5	EU/1/20/1528/008	no 12 gadu vecuma
	Comirnaty Original/Omicron (5/5 mkg)/devā BA.4-5	EU/1/20/1528/011	bērniem no 5 līdz 11 gadiem
	Comirnaty Omicron XBB.1.5 bērnu	EU/1/20/1528/024	bērniem no 6 mēnešiem līdz 4 gadiem
	Comirnaty Omicron XBB.1.5 bērnu	EU/1/20/1528/023	bērniem no 5 līdz 11 gadiem
	Comirnaty Omicron XBB.1.5	EU/1/20/1528/019	no 12 gadu vecuma
<i>Preparāta sērija</i>	<i>atlasīsies no saraksta, atbilstoši izvēlētajam preparātam</i>		
<i>Preparāta daudzums</i>	Norāda ievadīto vakcīnas daudzumu un veic atzīmi “v” daudzdevu flakons,		
<i>Mērvienība</i>	ml		
<i>Šļirces veids</i>	Veicam atzīmi kopā ar preparātu un no izvēlnes Intramuskulārām injekcijām		
<i>Izlietojamo vakcīnu skaits</i>	1 (1 vakcīnas deva)		

Ievadīšanas veids	no izvēlnes - Intramuskulāri
Ievadīšanas vieta	Kreisais augšdelms (svarīgi norādīt pusi, ja pēc tam ir kāda reakcija var būt svarīgi noteiktas puses augšdelmu noteiktu laika periodu neizmantojot vakcinācijai) var mainīt ieraksta saturu, nevar lietot tādas rakstzīmes kā punktu, komatu
Potes/ Devas kārtas numurs	Norāda personas saņemto vakcīnu devu skaitli. Piemēram, ja veikta primārā vakcinācija ar divām vakcīnu devām un 1. Balstvakcinācija un tiek veikta 2. balstvakcinācija, tad jānorāda skaitlis 4.
Vakcinācijas procesa posms	Primārā cikla ietvaros norāda: 1. pote / 2. pote/ 3. pote (imūnsupresētām personām, bērniem no 6 mēnešu vecuma līdz 4. gadiem) Balstvakcinācijas gadījumā norāda: 1. balstvakcinācija / 2. balstvakcinācija/
Indikācija	Norāda vakcinācijas indikāciju atbilstoši zemāk noteiktai kārtībai par personas piederības noteikšanu konkrētai vakcinējamo personu grupai. Papildus devas primārās vakcinācijas shēmas ietvaros imūnsupresētām personām norāda indikāciju - " imūnsupresēta persona "
Līguma nr.	Nav jāaizpilda
Maksātājs	Valsts

- ✓ mācību materiāls Covid-19 vakcinācijas fakta pievienošanai ir atrodams Nacionālā veselības dienesta tīmekļa vietnē <https://www.vmnvd.gov.lv/lv/normativie-akti-macibu-materiali>, t.sk. arī par datu ievadīšanu ārzemniekiem un personām bez personas koda.

Ukrainas iedzīvotājiem, kuri izceļo no Ukrainas saistībā ar Krievijas Federācijas izraisīto militāro konfliktu tajā, vai kuri atrodas Latvijas Republikā un nevar atgriezties Ukrainā minētā konflikta laikā, jānorāda valsts UA/Ukraina.

- ✓ Ja vakcinācijas dati tiek papildināti nākamajā dienā, noteikti jāpārliedz, ka, aizpildot vakcinācijas faktu, tiek atzīmēts pareizais vakcinācijas fakta veikšanas datums.
- ✓ Aizpildīt medicīnisko dokumentāciju atbilstoši normatīvajos aktos noteiktajai ārstniecības iestāžu medicīniskās un uzskaites dokumentācijas lietvedības kārtībai. Pēc vakcinācijas fakta aizpildīšanas e-veselībā, nav nepieciešams uzturēt papīra dokumentu veidā vakcinācijas žurnālu vai pošu pasi.
- ✓ Ja persona ārvalstīs ir saņēmusi Eiropas Zāļu aģentūras vai līdzvērtīgu regulatoru reģistrētu vai Pasaules Veselības organizācijas atzītu Covid-19 vakcīnu devu/-as, tad par Latvijā saņemto nākamo vakcinācijas faktu e-veselībā par veic secīgu ierakstu, norādot personas saņemtās vakcīnas devas kārtas numuru, ņemot vērā iepriekš saņemtās vakcīnu devas, un vakcinācijas procesa posmu, veicot atzīmi laukā "piezīmes" par veikto vakcinācijas faktu/-iem ārvalstīs.

Personas piederības noteikšana konkrētai vakcinējamo personu grupai dokumentējot vakcinācijas faktu E-veselības sistēmā

Personas piederība konkrētai vakcinējamo personu grupai tiek atzīmētā kā vakcinācijas indikācija, dokumentējot digitāli vakcinācijas faktu. Ja personai ir vairākas indikācijas, tad atzīmē to indikāciju, kurai mazāks kārtas numurs zemāk norādītā sarakstā. Personas piederību grupai nosaka, uzdodot personai kontroljautājumus.

Piemērs: ja persona ir izglītības iestādes darbinieks un persona ar hronisku slimību, tad izvēlas 4. indikāciju

1	Imūnsupresīva persona	12	Citas veselības indikācijas
2	SAC klients	13	Ukrainas iedzīvotājs
3	SAC darbinieks	14	Vakcinēts ārzemēs
4	Persona ar hroniskām slimībām		
5	Grūtniece		
6	Ārstniecības persona		
7	Ārstniecības iestādes darbinieks		
8	Ieslodzītais		
9	Kontakts ar personām ar hroniskām slimībām		
10	Speciālo iestāžu klients		
11	Cita paaugstinātā riska grupa		

Ārvalstīs veikta vakcinācijas fakta reģistrācija e- veselībā

Ārstniecības iestāde 48 stundu laikā reģistrē vakcinācijas faktu vienotajā veselības nozares elektroniskajā informācijas sistēmā par ārvalstīs saņemtu **pirmo Covid-19 vakcīnas devu**, ja to apliecina ar citā valstī izsniegts sadarbībspējīgs sertifikāts vai cits medicīniskais dokuments un persona pilnībā tiek vakcinēta Latvijā.

E- veselībā par ārvalstīs veiktu vakcinācijas faktu norāda:

- ✓ ja nav zināma vakcinācijas sērija, tad laukā vakcinācijas sērija tiek veikts ieraksts- nav zināms;
- ✓ vakcinācijas indikācija -vakcinēts ārzemēs;
- ✓ maksātājs- cits;
- ✓ valsts- valsts, kurā saņemta pirmā Covid-19 vakcīnas deva.

Lai persona varētu saņemt Digitālo Covid-19 sertifikātu par pabeigtu primāro vakcināciju vai balstvakcināciju ārvalstīs, personai jāvērsas ar iesniegumu NVD . Vairāk informācijas NVD tīmekļa vietnē:

<https://www.vmnvd.gov.lv/lv/arzemes-veikta-vakcinacijas-fakta-ievades-nosacījumi-e-veseliba>

E-veselības sistēmas lietotāju atbalsta dienests:

Speciālistiem - 67803301

Darba laiks: katru dienu no plkst. 8.00 līdz 20.00.

Elektroniskai saziņai un konsultācijām: atbalsts@eveseliba.gov.lv

Atbalsta dienesta tālrunis nav paaugstinātas maksas. Zvanot no fiksētā tālruņa vai mobilā tālruņa, zvanītājs maksā atbilstoši sava operatora noteiktajiem tarifiem. Lai noskaidrotu maksu par zvanu, aicinām vērsties pie sava operatora.

Lūdzam savlaicīgi pārliecināties, ka darbiniekam, kurš ievadīs datus e-veselībā, ir nepieciešamā pieeja e-veselības portālam.

III Īpašas pacientu grupas

Personas ar pārslimotu SARS-CoV-2 infekciju

- ✓ Iepriekš izslimota Covid-19 slimība nav iemesls neveikt vakcināciju.
- ✓ Gan bērnu, gan pieaugušo vecumā vakcinācija pret Covid-19 pēc pārslimošanas ar Covid-19 (pēc pirmajiem simptomiem vai pirmā pozitīva testa, ja slimība noritēja bez simptomiem) ir rekomendējama ne ātrāk par 6 mēnešiem
- ✓ Lai izvērtētu vakcinācijas nepieciešamību, nav rekomendēts veikt vīrusa vai seroloģiskos testus akūtas vai pārslimotas infekcijas noteikšanai.

Imūnkompromitētas personas

- Ņemot vērā to, ka Covid-19 vakcīnas nav dzīvas vīrusa vakcīnas, tās ir indicētas imūnkompromitētiem pacientiem un pacientiem ar imūnmodulējošām slimībām. Autoimūni stāvokļi ir indikācija, nevis kontraindikācija, vakcinācijai pret Covid-19, ja vien pacientam nav citu kontraindikāciju vakcinācijai. Nav pieejama informācija, ka vakcinācija pret Covid-19 varētu pasliktināt autoimūnos stāvokļus.
- Šīs personas **drīkst** saņemt Covid-19 vakcīnu, ja vien nav noteiktas kontraindikācijas.
 - Personas būtu jāinformē par iespējams samazinātu imūno atbildi;
 - Nepieciešamību turpināt ievērot drošības pasākumus, lai pasargātu sevi no Covid-19 infekcijas.

Pacienti ar slimības vai terapijas izraisītu imūnsupresijas stāvokli ir:

- aktīva vai nesena terapija pacientiem ar solido orgānu audzējiem vai hematoonkoloģiskām saslimšanām;
- pacienti pēc solido orgānu vai hematopoētisko cilmes šūnu transplantācijas;
- smags primārs imūndeficīts;
- HIV infekcija ar CD4 šūnu skaitu <50;
- aktīva terapija ar kortikosteroīdiem augstās devās, alkilējošiem medikamentiem, antimetabolītiem, TNF blokatoriem un citiem imūnsupresējošiem vai imūnmodulējošiem bioloģiskajiem preparātiem;
- pacienti ar ilgstošu dialīzi
- citi pacienti pēc ārsta lēmuma.

Vakcināciju ar papildu devu šajā grupā var veikt tikai pēc konsultācijas ar ģimenes ārstu vai ārstējošo ārstu (ārstu-speciālistu). Papildu deva ievadāma:

- vai nu pacienta ģimenes ārsta praksē (t. sk. attiecīgā ģimenes ārsta sadarbības ārstniecības iestādē);

vai kādā no šādām ārstniecības iestādēm:

- Bērnu klīniskā universitātes slimnīca, Paula Stradiņa Klīniskā universitātes slimnīca, Rīgas austrumu klīniskā universitātes slimnīca, Vidzemes slimnīca, Daugavpils reģionālā slimnīca, Liepājas Reģionālā slimnīca, Ziemeļkurzemes reģionālā slimnīca, Rēzeknes slimnīca, Jēkabpils reģionālā slimnīca.

Uz minēto pacientu grupu attiecas vispārējie noteikumi par sadarbspējīgo sertifikātu, un šī rekomendācija par papildu devu neietekmē tā saņemšanas kārtību, laiku vai derīgumu.

Sievietes grūtniecības laikā un zīdīšanas periodā

- ✓ Neviena no EZA reģistrētajām vakcīnām nesatur dzīvu, novājinātu vīrusu, tādēļ ar vakcīnu nav iespējams inficēties ar Covid-19 vai inficēt augli
- ✓ Grūtniecēm vakcinācijai pret Covid-19 izmantot mRNS tehnoloģijas vakcīnas pret Covid-19
- ✓ Vakcinācija pret Covid-19 neietekmē auglību!
- ✓ Veiktie klīniskie pētījumi un datu apkopojumi par pret Covid-19 vakcinētajām grūtniecēm neuzrāda nelabvēlīgu ietekmi nevienā grūtniecības periodā, tādēļ, līdzīgi kā gripas vakcīnai, var vakcinēties jebkurā grūtniecības laikā
- ✓ Nav nepieciešams veikt grūtniecības testu pirms vakcinēšanās ar Covid-19
- ✓ Ja vakcīna pret Covid-19 saņemta, nezinot par grūtniecību, tas nekādā ziņā nav iemesls pārtraukt grūtniecību
- ✓ Ja grūtniecība konstatēta pēc pirmās vakcīnas devas saņemšanas, nav pamata atlikt uzsāktu vakcināciju, un otrā vakcīnas deva ievadāma atbilstoši vakcīnas instrukcijā paredzētajā laikā
- ✓ Sievietēm, kuras zīda bērnu, visas izmantotās vakcīnas (piemēram, gripas) neietekmē laktāciju vai mātes piena sastāvu, tāpat nav datu arī par nelabvēlīgu Covid-19 vakcīnu ietekmi. Sievietes, kuras zīda bērnu, droši var saņemt vakcīnu pret Covid-19.
- ✓ Vakcinācija pret Covid-19 nav iemesls pārtraukt zīdīšanu!
- ✓ Pašlaik nav saņemta informācija, ka ārvalstu vai Latvijas farmakovigilances sistēmās būtu saņemts kāds ziņojums par ļoti retās blaknes – trombozes ar trombocitopēniju sindroma (TTS) – rašanos grūtniecēm. Tomēr retās pēcvakcinācijas blaknes laboratorisko rādītāju novirzes un klīniskās izpausmes bez speciālu laboratorisku testu veikšanas sākotnēji ir līdzīgas dažām ar grūtniecību saistītām patoloģijām un stāvokļiem (gestācijas trombocitopēnija, smaga preeklampsija, HELLP sindroms), kuri sastopami grūtniecības un pēcdzemdību periodā. Šādu grūtniecības patoloģiju ārstēšanas taktika ir atšķirīga no retās pēcvakcinācijas protrombotiskās trombocitopēnijas gadījumā pielietotās.
- ✓ Latvijas Ginekologu un Dzemdību speciālistu asociācija: Rekomendācijas vakcinācijai pret Covid-19 grūtniecēm un mātēm zīdītājām. Rekomendācijas par balstvakcināciju.

Bērni no 6 mēnešu līdz 17 gadu vecumam

Saskaņā ar IVP rekomendācijām Covid-19 vakcinācija šajā vecuma grupā tiek rekomendēta bērniem TIKAI ar pamatā esošiem veselības traucējumiem (piem., onkoloģiskām saslimšanām, aptaukošanos, cukura diabētu, kardiovaskulārām fona saslimšanām un citām hroniskām orgānu slimībām)

Zīdaiņiem vecumā no 6 mēnešiem līdz mazāk par 12 mēnešiem ieteiktā injekcijas vieta ir augšstilba anterolaterālā daļa. Personām no 1 gada vecuma ieteiktā injekcijas vieta ir augšstilba anterolaterālā daļa vai deltveida muskulis.

Ja bērns vakcinācijas kursa laikā sasniedz 5 gadu vecumu, viņam ir jāpabeidz vakcinācijas kurss ar to pašu 3 mikrogramu devu.

Ukrainas iedzīvotāju - patvēruma meklētāju vakcinācija

Saskaņā ar pašlaik spēkā esošo regulējumu, Latvijā tiek atzīti Covid-19 vakcinācijas fakti personām, kuras saņēmušas vakcināciju ārvalstīs, ja vakcinācija veikta ar **Eiropas Zāļu aģentūrā (EZA) reģistrētām vai Pasaules Veselības organizācijas (PVO) atzītām vakcīnām**. Tas attiecināms arī uz patvēruma meklētājiem no Ukrainas, kuriem ir tiesības uz Latvijas valsts apmaksātu veselības aprūpi.

Patvēruma meklētāju vakcinācijas shēma:

- Ja **vakcinācija nav veikta**: veicama vakcinācija, izmantojot jebkuru no Latvijā pieejamajām vakcīnām atbilstoši vakcinējamās personas vecumam u.c. nosacījumiem (piem. intervāls no iepriekšējās vakcinācijas vai pārslimošanas).

Lai apliecinātu iepriekš veiktas vakcinācijas faktu, ir jāuzrāda to apliecinošs dokuments, taču, ja objektīvu iemeslu dēļ tas nav iespējams, izņēmuma gadījumā ir jāuzticas vakcinējamās personas sniegtajai informācijai.

Personas, kuras vakcinētas ar ES neregistrētām vakcīnām

Saskaņā ar pašlaik spēkā esošo regulējumu, Latvijā tiek atzīti Covid-19 vakcinācijas fakti personām, kuras saņēmušas vakcināciju ārvalstīs, ja vakcinācija veikta ar **Eiropas Zāļu aģentūrā (EZA) reģistrētām vai Pasaules Veselības organizācijas (PVO) atzītām vakcīnām**.

Personām, kuras iepriekš saņēmušas vakcināciju pret Covid-19 ar ES neatzītām vakcīnām, vakcinācija jāveic kā iepriekš nevakcinētām personām.

IV Brīdinājumi un blakusparādības

Vakcinācijas kontrindikācijas

Absolūtas kontrindikācijas, kas attiecas uz VISĀM vakcīnām:

Paaugstināta jutība pret aktīvo vielu vai jebkuru no palīgvielām.

Brīdinājumi un piesardzības pasākumi

Piesardzība, kas attiecas uz VISĀM vakcīnām:

smaga vai vidēji smaga akūta slimība.

Alerģiskas reakcijas anamnēzē un/vai pēc vakcinācijas

Ir jāievēro piesardzība, bet vakcīna nav kontrindicēta, ja ir bijusi jebkāda tūlītēja alerģiska reakcija pēc jebkuru vakcīnu vai injekciju (intramuskulāru, subkutānu vai intravenozu) saņemšanas. Šīm personām medicīnas personālam jāveic riska izvērtējums, lai novērtētu alerģiskas reakcijas veidu un smaguma pakāpi, un izvērtētu iespējamo ieguvumu un risku vakcinācijai. Pēc vakcinācijas šo pacientu grupu būtu jānovēro vakcīnas saņemšanas vietā 30 min.

Ja personai konstatēta nopietna alerģiska reakcija pēc Covid-19 vakcīnas ievadīšanas un, neraugoties uz to, šī persona tomēr vēlas saņemt arī nākamo vakcīnas devu, lūdzam pacientu novirzīt uz stacionāru vakcinācijas kabinetiem, kur pieejama tūlītēja stacionārā palīdzība un pastiprināta medicīniskā uzraudzība. Slimnīcu kontaktinformācija atrodama vakcinācijas kabinetu kartē.

Informatīvs materiāls: Anafilakse pēc vakcinācijas pret Covid-19: aprīkojums, profilakse,

Vakcinās_anafilakse
.pdf

simptomi un ārstēšana.

un tiešsaistē [https://www.zva.gov.lv/lv/veselibas-](https://www.zva.gov.lv/lv/veselibas-aprupes-specialistiem-un-iestadem/zales/vakcinas-pret-covid-19)

[aprupes-specialistiem-un-iestadem/zales/vakcinas-pret-covid-19](https://www.zva.gov.lv/lv/veselibas-aprupes-specialistiem-un-iestadem/zales/vakcinas-pret-covid-19)

Video lekcija **“Anafilakse un tās vadība”**(2021. gada 8. martā, Rīgas Stradiņa universitātes kursa ārstniecības personām “Aktuāli par vakcināciju pret Covid-19” ietvaros) – lektore Doc. Arta Bārzdīna, docētājs, Anestezioloģijas un reanimatoloģijas katedras asistente (pētniecībā), RSU Anatomijas un antropoloģijas institūts (45 min). <https://panopto.rsu.lv/Panopto/Pages/Viewer.aspx?id=d88bb66e-cf16-4cbc-9ea5-acfb00ab5a3d>

Anafilakses atpazīšana apmācību video (angliski) (4 min):
<https://watch.immunizationacademy.com/en/videos/760>

Anafilakse bērniem

Eiropas Alerģijas un klīniskās imunoloģijas akadēmijas vadlīnijās ir uzsvērts, ka **bērniem ar svaru no 15 līdz 30 kg lieto EpiPen, kas satur 150 µg epinefrīna**, bet bērniem virs 30 kg tiek pielietota pieaugušajiem paredzētā forma - 300 µg autoinjektorā.

Nemot vērā, ka 12 gadus veca pusaudža N svars ir 37 kg zēniem un 35 kg meitenēm (pēc skalām 30 kg sver 10 gadīgi bērni), tad šajā vecuma grupā anafilakses gadījumā jāizmanto tās pašas devas kā pieaugušajiem. (Atsauce: *Food Allergy and Anaphylaxis Guidelines 2014*. (EAACI - Eiropas Alerģijas un klīniskās imunoloģijas akadēmija)).

Latvijas Alergologu asociācijas rekomendācijas SARS-CoV-2 vakcinācijas smagu alerģisku reakciju riska izvērtēšanai ir pieejamas NVD tīmekļa vietnē

Ikdienas dzīves ierobežojumi nav nepieciešami

Pēc vakcinācijas nav nekādu ierobežojumu atgriezties ikdienas dzīvē (drīkst mazgāties, sportot u.t.t.).

Zāļu lietošana pēcvakcinācijas blakusparādību novēršanai

Paracetamolu vai citus temperatūru pazeminošus vai pretsāpju līdzekļus vecumam un sveram atbilstošā devā nedod uzreiz pēc vakcinācijas profilaktiskos nolūkos, bet rekomendē tajos gadījumos, ja pēc vakcinācijas paaugstinās ķermeņa temperatūra vai vērojami citi nepatīkami nevēlami pēcvakcinācijas simptomi.

Antihistamīna līdzekļi jeb pretalerģijas līdzekļi nekādā mērā neietekmē lokālo sagaidāmo reakciju rašanos vai to apjomu, jo to attīstības pamatā nav alerģiska reakcija.

Blakusparādības: vispārīga informācija

Visbiežāk pēc vakcinācijas sagaidāmas vispārzināmās, vakcīnām raksturīgās lokālās un/vai sistēmiskās blakusparādības (piem., apsārtums, pietūkums, sāpes vakcīnas injekcijas vietā, nogurums, galvassāpes, paaugstināta temperatūra u.c.), kas parasti ir viegli izteiktas un neilgā laikā izzūd bez specifiskas ārstēšanas. Vakcīnas saņēmējs jāinformē, ka gadījumā, ja blakusparādība(-s) izpaužas smagi, rada nopietnas bažas un/vai neizzūd dažu dienu laikā, ir obligāti jāvērsas pie ārsta!

Personām, kurām iepriekš veiktas injekcijas ar dermāliem filleriem, pēc mRNS vakcīnu saņemšanas var attīstīties īslaicīga sejas tūska un apsārtums.

Comirnaty: miokardīta un perikardīta risks

Ļoti retos gadījumos pēc vakcīnas saņemšanas novērots miokardīts un perikardīts. Veselības aprūpes speciālistiem jāņem vērā miokardīta un perikardīta pazīmes un simptomi. Vakcinētajām personām jānorāda, ka, ja tām rodas simptomi, kas liecina par miokardītu vai perikardītu, piemēram (akūtas un ilgstošas) sāpes krūškurvī, elpas trūkums vai sirdsklauves, nekavējoties jāvērsas pēc medicīniskas palīdzības.

Ja ģimenes ārsta praksē vērsas persona ar:

- šādām klīniskajām sūdzībām:

a. *Miokardītam raksturīgie simptomi:*

- Sāpes, diskomforts, spiedoša sajūta krūtīs;
- Paātrināta sirdsdarbība, pārsitieni;
- Aizdusa, elpas trūkums;
- Sinkope

b. *Perikardītam raksturīgie simptomi:*

- Sāpes krūtīs, kas pastiprinās pie dziļas ieelpas, klepojot vai guļus stāvoklī. Sāpes mazinās sēdus stāvoklī vai noliecoties uz priekšu;
- Paātrināta sirdsdarbība, pārsitieni;
- Apgrūtināta elpošana, elpas trūkums;
- Var būt izklausāms perikarda berzes troksnis

- un personas anamnēzē ir informācija par saņemtu mRNS COVID-19 vakcīnu (Comirnaty, Spikevax) (visbiežāk augstāk minētos simptomus novēro dažas dienas pēc otrās vakcīnas devas saņemšanas (simptomi attīstās 2-14 dienu laikā), kā arī, biežāk jauniem vīriešiem 16-30 gadu vecumā).

Atbilstoši klīniskajai situācijai un pieejamajiem resursiem ārsta praksē, pacientam veicams EKG izmeklējums un pacients nosūtāms uz tuvākās ārstniecības iestādes uzņemšanas nodaļu, vai neatliekamā gadījumā ģimenes ārsta praksē piesakāma pacienta pārvešana ar NMPD brigādi.

Ziņošana par blakusparādībām

- ✓ Ārstniecības personām, uzsākot pacientu vakcināciju pret Covid-19 infekciju, ir būtiski iesaistīties vakcīnas drošuma uzraudzībā un ziņot par novērotajām blakusparādībām.
- ✓ Ārstu pienākums ir ziņot par visiem nopietniem blakusparādību gadījumiem, kā arī par blaknēm, kas nav minētas zāļu aprakstā, vai tiek novērotas ilgāk par 3 dienām pēc vakcīnas saņemšanas. Ārstam ziņojot par blakusparādību gadījumu jāsniedz pilnīga, detalizēta informācija par gadījumu, kā arī jāsadarbojas ar ZVA ekspertiem iegūstot papildu datus, ja tas nepieciešams gadījuma zinātniskai izvērtēšanai un cēloņsaistības noskaidrošanai. Ziņojot par iespējamām blaknēm, lūdzam pievērst uzmanību arī īpašas intereses nevēlamiem notikumiem (AESI), pielikums Nr. V.
- ✓ Ārsts sniedz ZVA blakusparādību ziņojumu par iespējamām blaknēm, kuru rezultātā divu mēnešu** laikā pēc vakcinācijas ir iestājusies pacienta nāve. Ārsts pamato savas aizdomas par blaknes iespējamo saistību ar Covid – 19 vakcīnas lietošanu ar izmeklējumu rezultātiem un autopsijas datiem.

****** Divu mēnešu laika intervāls pēc vakcinācijas noteikts, balstoties uz Covid – 19 vakcīnu zāļu aprakstos iekļauto informāciju par apstiprinātām ļoti retām blaknēm, kurām iespējams letāls iznākums (www.zva.gov.lv -> Zāļu reģistrs).

- ✓ Ja ārsts sniedz ZVA blakusparādību ziņojumu par pacienta nāvi, kuras cēlonis ir iespējami saistīts ar Covid-19 vakcināciju, ārstam jānoorganizē mirušā cilvēka ķermeņa autopsija (likuma “Par mirušā cilvēka ķermeņa aizsardzību un cilvēka audu un orgānu izmantošanu medicīnā” 6. pants nosaka, ka, neņemot vērā mirušā cilvēka dzīves laikā izteikto gribu, patologanatomiskā izmeklēšana izdarāma obligāti, ja nāves cēlonis ir dzīves laikā nediagnosticēta slimība vai nediagnosticēti profilaktisko pasākumu, ārstēšanas vai slimības sarežģījumi). Lai pieteiktu mirušā ķermeņa pārvešanu uz Patoloģijas centru autopsijas veikšanai, ārsts ziņo SIA “Rīgas Austrumu klīniskā universitātes slimnīca” Patoloģijas centra koordinatoram, zvanot pa tālruni 67 536 036.
- ✓ Par blakusparādībām saistībā ar Covid-19 vakcīnu, ārstiem jāziņo ZVA tīmekļvietnē (sadalā “Ziņot par zāļu blaknēm, negadījumiem ar ierīcēm, biovigilanci”), aizpildot elektronisko ziņojuma veidlapu, vai arī var ziņot reģistrācijas apliecības īpašniekam. Ziņojums jāšūta tikai uz vienu no minētajām adresēm, lai novērstu dubultu ziņošanu par vienu gadījumu. Ja būs nepieciešams iegūt papildu informāciju, ZVA eksperts vai reģistrācijas apliecības īpašnieka pārstāvis sazināsies ar ziņojuma iesniedzēju.
- ✓ Ziņojot par Covid-19 vakcīnas blakusparādībām ZVA tīmekļvietnē, Jūsu ziņojumu saņems arī SPKC.
- ✓ Jebkurai ZVA sniegtai informācijai tiek garantēta drošība un konfidencialitāte. Nekāda informācija, kas varētu identificēt ziņotāju vai personu, kurai konstatēta zāļu blakusparādība, netiks nodota tālāk bez ziņotāja/personas atļaujas. Lai saņemtu palīdzību blakusparādību ziņojuma sagatavošanā vai nosūtīšanā, ir iespēja telefoniski konsultēties ar ZVA ekspertu, zvanot pa tālr. 67078400. Aktuāla informācija par blakusparādību ziņošanu saistībā ar Covid-19 vakcīnām pieejama ZVA tīmekļvietnē.
- ✓ ZVA eksperti saņemto informāciju par blakusparādībām atbilstoši apstrādās, un tālāk tā tiks ievadīta Eiropas valstu kopējā datubāzē *Eudravigilance*, kur tiks padziļināti vērtēti. Šie dati dod iespēju noskaidrot papildu informāciju par mazāk izziņātiem drošuma jautājumiem Covid-19 vakcīnām. Lai būtu iespējams objektīvi izvērtēt blakusparādību cēloņsakarību un ziņojums varētu tikt tālāk izmantots kopējā datu analizē, nepieciešams sniegt iespējami pilnīgu un precīzu informāciju par lietoto vakcīnu un konstatēto blakusparādību - jānorāda vakcīnas oriģinālais nosaukums, sērijas numurs, iespējami precīzs vakcinācijas laiks un blakusparādību rašanās laiks, to ārstēšanā lietotie līdzekļi, iznākums, vienlaikus lietotās zāles u. c. dati atbilstoši blakusparādību ziņojuma veidlapā norādītām prasībām.

V Citi jautājumi

Konsīliji par vakcināciju pret Covid- 19

Pacientu nosūta uz konsīliju, ja:

- anafilakse pēc 1.vakcīnas devas saņemšanas;
- anafilakse uz kādu no vakcīnas sastāvā esošām vielām;
- ja bijis ārsta speciālista slēdziens, ka vakcinācija jāatliek uz ilgāku laiku par 3 mēnešiem

Konsiliji par vakcināciju pret Covid-19 tiek **organizēti attālināti** tikai klīniskajās universitātes slimnīcās:

- bērniem – tikai Bērnu klīniskajā universitātes slimnīcā;
- pieaugušajiem pēc izvēles, vēlams, slimnīcā, kurā notiek pamatslimības uzraudzība vai tiek veikta pamatslimības ārstēšana:
 - Paula Stradiņa Klīniskajā universitātes slimnīcā,
 - Rīgas Austrumu klīniskajā universitātes slimnīcā,
 - Bērnu klīniskajā universitātes slimnīcā, ja pieaugušo vecums sasniegts nesēn.

Lai pacientu nosūtītu uz konsiliju, ģimenes ārsts sagatavo **e-nosūtījumu**, kurā iekļauj zemāk norādīto informāciju par personas veselības stāvokli. E-nosūtījuma aizpildīšanas nosacījumi:

- Laukā nosūtīšanas pakalpojums norādot, konsilijš par vakcināciju pret Covid-19;
- Nosūtījuma laukā anamnēze ir jāsniedz sekojoša informācija:
- Sindroms un tā noteikšanas datums;
- Slimības pamatdiagnoze un tās noteikšanas laiks;
- Pamatdiagnozi apstiprināšie laboratorie dati un to iegūšanas datumi;
- Blakusslimības un to noteikšanas laiks;
- Pašlaik vakcinācijas kontekstā lietojamie medikamenti ar laika norādēm;
- Vai ir bijusi SARS-CoV-2 infekcija? Nē, Jā, tad no ___ līdz ___;
- Vai pacients vēlas vakcinēties? Jā, Nē, minēt iemeslu;
- Laborators(-i) vai cita izmeklējuma apstiprinājums(-i) nosūtīšanas iemeslam uz konsiliju;
- Ģimenes ārsta (ĢĀ) vai cita speciālista priekšlikums vakcinēt - Jā, Atlikt vakcināciju;
- ĢĀ vai speciālista pamatojums novirzei no regulārās vakcinācijas ar laika norādēm;
- Nosūtītāja kontaktinformācija, tālrunis, e- pasts papildus saziņai pēc nepieciešamības.

Personas pieteikšanu uz Covid-19 vakcinācijas konsiliju nodrošina ģimenes ārsta prakse, vai cita ārstniecības persona sazinoties ar ārstniecības iestādi, vēlams, elektroniski vai telefoniski un sniedzot informāciju par personu, kurai ir sagatavots e-nosūtījums.

Iestādes nosaukums	Elektroniskā pasta adrese	Tālruņa numurs
Rīgas Austrumu klīniskā universitātes slimnīca, SIA	vakcina@aslimnica.lv	+371 67042349 vai +371 67042333
Paula Stradiņa Klīniskā universitātes slimnīca, VSIA	info@stradini.lv	+ 371 67095393
Bērnu klīniskā universitātes slimnīca, VSIA	vakcinacijascentrs@bkus.lv	+371 67621664

Universitātes klīnikas pēc nepieciešamības var pieprasīt papildus informāciju. Vismaz viens no konsilija dalībniekiem ir infektologs.

Universitātes klīnikas konsilija slēdzienu sagatavos 10 darba dienu laikā un rezultāts pievieno e-nosūtījumam e- veselībā.

Vakcinācija dienas stacionārā

Vakcinācija **klinisko universitātes slimnīcu dienas stacionāros** pacientiem veicama šādos gadījumos:

- trombocitopēnijām, īpaši imūnām trombocitopēnijām (ITP);
- zināmu idiopātisku anafilaksi;
- zināmu mastocitozi;
- iepriekš bijusi anafilakse no citas (jebkādas) vakcīnas;
- IgE (ātrā tipa reakcijas (ne tikai anafilakse)) pret vairākiem medikamentiem.

Vakcinācija dienas stacionārā tiek veikta ar speciālista vai ģimenes ārsta nosūtījumu.

Speciālista konsultācija jautājumos par vakcināciju pret Covid-19

Vakcinācijas pakalpojumu sniedzējiem ir iespēja saņemt speciālista attālinātu konsultāciju klīniskajās universitātes slimnīcās neskaistros jautājumos par vakcināciju pret Covid-19.

Lai saņemtu speciālistu konsultāciju ir jāraksta e-pasta vēstule, norādot neskaistro jautājumu un tālruni:

Par bērniem

BKUS – vaksinacijascentrs@bkus.lv

Par pieaugušajiem:

RAKUS- maris.liepins@aslimnica.lv

PSKUS – epidemiologi@stradini.lv

E-pasts izmantojams tikai vakcinētājiem!

Par vakcīnu iznīcināšanu

Pēc Farmācijas likumā noteiktās definīcijas vakcīnas ir zāles.

- ✓ Saskaņā ar 22.05.2012. Ministru kabineta noteikumu Nr.353 „Ārstniecības iestādēs radušos atkritumu apsaimniekošanas prasības” 3.punktu, nederīgās vai nekvalitatīvās zāles, kuras netiek atdotas atpakaļ piegādātājiem, klasificējamās kā bīstamie atkritumi vai atkritumi, ar kuriem rīkojas kā ar bīstamajiem atkritumiem.
- ✓ Līdz ar to ārstniecības iestāde, atbilstoši 27.03.2007. Ministru kabineta noteikumu Nr.220 „Zāļu iegādes, uzglabāšanas, izlietošanas, uzskaites un iznīcināšanas kārtība ārstniecības iestādēs un sociālās aprūpes institūcijās” 52.punktu, nodrošina neizmantoto vakcīnu iznīcināšanu vai nodošanu iznīcināšanai saskaņā ar normatīvajiem aktiem par bīstamajiem atkritumiem.

Par Vienoto vakcinācijas tīklu

Vienots vakcinācijas tīkls (turpmāk – ViVaT) atvieglo personu pieraksta organizēšanu Covid-19 vakcinācijai gan no iedzīvotāju, gan ārstniecības iestādes puses, vakcinācijas fakta reģistrēšanu E-veselībā un vakcīnu pasūtīšanu.

- ✓ Ar ViVaT var strādāt tikai no ārstniecības iestādes programmnodrošinājuma (ārstniecības iestādes informācijas sistēmas)

Ārstniecības iestādes, kuras izmanto kādu no ārstniecības iestāžu informācijas sistēmām, aicinām sazināties ar šīs sistēmas uzturētāju par iespējām lietot ViVaT.

Ārstniecības iestādes, kuras neizmanto nevienu no ārstniecības iestāžu informācijas sistēmām, aicinām sazināties ar kādu no zemāk minētajiem informācijas sistēmu uzturētājiem, kuri var nodrošināt iespēju ārstniecības iestādei lietot ViVaT:

SmartMedical	Blue Bridge Technologies, SIA www.smartmedical.lv
Ārsta Birojs	SIA Meditec www.meditec.lv
Medius	AS "RPH Business Support" www.medius.lv
ProfDoc	Sia Profdoc, www.profdoc.lv

Ārstniecības iestāde, izmantojot ViVaT integrēto iestādes programmnodrošinājumu (ārstniecības iestādes informācijas sistēma) nodrošina:

- vakcinācijas pret Covid-19 fakta fiksēšanu ViVaT;
- ārstniecības iestādes informācijas sistēmas pierakstu sistēmas kalendāra Covid -19 vakcinācijai integrāciju ar ViVaT;
- informācijas par personas izteikto vēlēšanos veikt vakcināciju pret Covid-19 iesniegšanu ViVaT;
- vakcīnu pasūtījumu (tai skaitā Covid-19 vakcīnu atlikuma) datu nodošanu Slimību profilakses un kontroles centram.

Papildu informācija pacienta konsultēšanai par vakcināciju

Vakcinācijas efektivitāte

- vakcinācijas sniegtā aizsardzība nav tūlītēja, maksimāla efektivitāte tiek panākta 15 dienas pēc vakcinācijas.
- Neviena vakcīna nesniedz 100 % efektivitāti, taču tās uzrāda augstu efektivitāti pret smagu slimības gaitu, hospitalizāciju un mirstību.
- Vakcinētām personām jāturpina sekot valstī noteiktajām rekomendācijām par epidemioloģiskās drošības pasākumiem.

SARS-CoV-2 testa rezultātu interpretācija vakcinētām personām

- Vīrusa identifikācijas testi: iepriekš saņemta vakcīna pret Covid-19 **neietekmēs** SARS-CoV-2 nukleīnskābju amplifikācijas vai antigēna noteikšanas testa rezultātus un to interpretāciju.

Pielikums I

Pārbaudes punktu saraksts (*Checklist*) Covid-19 vakcinācijai

Vakcinācijas dienas sākumā

- Atbilstoši dienā paredzētajam vakcinējamo cilvēku skaitam, pārlicināties par pietiekamu attiecīgo daudzumu:
 - ✓ vakcīnas daudzdevu flakonu skaitu, proporcionāli attiecīgās dienas pierakstam
 - ✓ vakcinācijas šļirču un adatu skaitu
 - Pārlicināties par uzglabāšanas temperatūru ledusskapī (+2°C līdz +8°C) un vakcīnu derīguma termiņu
 - Individuālie aizsarglīdzekļi personālam
 - Antiseptiskie līdzekļi
 - Adrenalīns 300 mikrogrami pildspalvveida pilnšļircē, adrenalīns, pulsa oksimētrs, skābekļa balons
- Persona, kura lieto beta blokatorus, saņem identisku adrenalīna devu kā jebkura cita persona ar anafilaktisku reakciju – 300 mikrogrami, maksimāli 500 mikrogrami. Pacienti, kuri lieto beta blokatorus un kuriem sākas anafilaktiska reakcija pēc vakcinācijas, reizēm var nereaģēt uz adrenalīna ievadi. Šādos gadījumos jāievada glukagons 1-5 mg IV 5 minūšu laikā, kam seko glukagona ievade nepārtrauktā infūzijā 5-15 mcg/minūtē. Ātra glukagona ievade var izraisīt vemšanu. Atsauce.
- Kontainers izlietotajām adatām

Ir izvietota norāde, kur pacients var droši atrasties nākamās 15 minūtes (30 minūtes, ja anamnēzē smaga alerģiska reakcija vai anafilakse), lai novērotu uz tūlītēju nevēlamu notikumu pēc vakcinācijas attīstību).

Pielikums II

Covid-19 vakcīnu pieprasījuma veidlapa ir pieejama SPKC tīmekļa vietnē:

<https://www.spkc.gov.lv/lv/vakcinu-pret-covid-19-pasutisana>

Pārskats par Covid-19 vakcīnu norakstīšanu (Excel formātā) ir pieejams

SPKC tīmekļa vietnē <https://www.spkc.gov.lv/lv/vakcinu-pret-covid-19-pasutisana>

Vakcinācijas iestādēm ir jāsniedz informācija par visām norakstītajām devām, aizpildot pārskatu par vakcīnu norakstīšanu un katru mēnesi no 10. līdz 15. datumam nosūtot to SPKC uz e-pasta adresi vakcinuuzskaite@spkc.gov.lv

Pielikums III

Vakcīnu pārskata tabula

Lūdzam skatīt arī vakcīnu [zāļu aprakstus](#), kuros sniegta pilnīgu un aktuālu informāciju par šīm vakcīnām un kas ir vienmēr jāņem vērā darbā ar vakcīnām.

	Comirnaty Original bērnu (no 6 mēn. - 4 gadiem)	Comirnaty Omicron XBB.1.5 bērnu (no 6 mēn. - 4 gadiem)	Comirnaty Original bērnu (no 5-11 gadiem)	Comirnaty Original /Omicron BA.4.5 bērnu (no 5-11 gadiem)	Comirnaty Omicron XBB.1.5 bērnu (no 5 - 11 gadiem)	Comirnaty Original /Omicron BA.1 (no 12 gadiem)	Comirnaty Original /Omicron BA.4.5 (no 12 gadiem)	VidPrevtyn Beta (no 18 gadiem)	Comirnaty Omicron XBB.1.5 (no 12 gadiem)
	EU/1/20/1528/010	EU/1/20/1528/024	EU/1/20/1528/004	EU/1/20/1528/011	EU/1/20/1528/023	EU/1/20/1528/006	EU/1/20/1528/008	EU/1/21/1580/001	EU/1/20/1528/019
Vāciņa krāsa	Sarkanbrūns	Sarkanbrūns	Oranžs	Oranžs	Zils	Pelēks	Pelēks	NA	Pelēks
Deva	3 µg	3 µg	10 µg	5/5 µg	10 µg	15/15 µg	15/15 µg	5 µg	30 µg
Devas tūpums	0,2 ml	0,2 ml	0,2 ml	0,2 ml	0,3 ml	0,3 ml	0,3 ml	0,5 ml	0,3 ml
Devu skaits flakonā	10	10	10	10	6	6	6	10	6
Uzglabāša na ledusskapī +2°C līdz +8°C	10 nedēļas	10 nedēļas	10 nedēļas	10 nedēļas	10 nedēļas	10 nedēļas	10 nedēļas	12 mēneši 6 stundas, pasargājot no gaismas (pēc samaisīšanas)	10 nedēļas
Šķaidīšana	Ir jāšķaida	Ir jāšķaida	Ir jāšķaida	Ir jāšķaida	NAV jāšķaida	NAV jāšķaida	NAV jāšķaida	Ir jāsamaisa ar adjuvantu emulsiju	NAV jāšķaida

Uzglabāšana istabas temperatūrā	12 stundas pirms pirmās caurduršanas (ieskaitot atkušanas laiku)	12 stundas pirms pirmās caurduršanas (ieskaitot atkušanas laiku)	12 stundas pirms pirmās caurduršanas (ieskaitot atkušanas laiku)	12 stundas pirms pirmās caurduršanas (ieskaitot atkušanas laiku)	12 stundas pirms pirmās caurduršanas (ieskaitot atkušanas laiku)	12 stundas pirms pirmās caurduršanas (ieskaitot atkušanas laiku)	12 stundas pirms pirmās caurduršanas (ieskaitot atkušanas laiku)	Neuzglabā	12 stundas pirms pirmās caurduršanas (ieskaitot atkušanas laiku)
Piezīmes								VidPrevtyl Beta ir pieejams šādā formā: • 2,5 ml antigēna šķīduma daudzdevu flakonā (1. hidrolītiskās klases stikls) ar (hlorbutila) aizbāzni un alumīnija aizdari ar zaļu noņemamu plastmasas vāciņu; 11 • 2,5 ml adjuvanta emulsijas daudzdevu flakonā (1. hidrolītiskās klases stikls) ar (hlorbutila) aizbāzni un alumīnija aizdari ar dzeltenu noņemamu plastmasas vāciņu. Katrā iepakojumā ir 10 antigēna daudzdevu flakonu un 10 adjuvanta daudzdevu flakonu.	

Pielikums IV

Iestādes, kura veic vakcināciju, nosaukums un reģistrācijas kods

Veidlapa personas veselības stāvokļa novērtēšanai pirms vakcinācijas pret Covid-19

Veidlapas ērti izdrukājamā formā latviešu, krievu un angļu valodā ir pieejamas : **Veidlapa**

Personas veselības stāvokļa novērtēšanas veidlapa pirms vakcinācijas pret Covid-19

PERSONAS SADAĻA

Datums _____

Vakcinējamās personas vārds, uzvārds _____

Vakcinējamās personas kods

--	--	--	--	--	--

 -

--	--	--	--	--	--

Ja anketu neaizpilda vakcinējamā persona, bet šīs personas likumiskais pārstāvis (piemēram, bērna likumiskais pārstāvis), norāda vārdu, uzvārdu:

Lūdzam atbildēt uz šādiem jautājumiem par Jūsu/Jūsu bērna veselības stāvokli (apvelciet atbilstošo):

Jautājums	Atbilde	
	Jā	Nē
Vai Jums/Jūsu bērnam ir bijušas anafilaktiskas reakcijas (smaga alerģiska reakcija) pēc jebkādas vakcīnas vai injicējama medikamenta ievadīšanas?		
Vai Jums/Jūsu bērnam ir zināma alerģija pret kādu no vakcīnas sastāvā esošajām vielām (piemēram, polietilēnglikolu (PEG) vai kādu citu pegilētu vielu)?		
Vai Jums/Jūsu bērnam iepriekš ir bijis miokardīts vai perikardīts pēc vakcinācijas pret Covid-19?		
Vai Jums/Jūsu bērnam pašlaik ir akūti infekcijas simptomi, paaugstināta temperatūra vai citas nopietnas sūdzības par pašsajūtu?		
Vai Jūs/Jūsu bērns šobrīd lietojat imūnsupresējošus medikamentus, glikokortikosteroīdus, bioloģiskos medikamentus, beta blokatorus?		
Sievietēm – vai Jums ir grūtniecība?		

Persona apliecina, ka ir sniegusi patiesu informāciju un ka ārstniecības persona ir sniegusi informāciju par vakcināciju. Vakcinējamās personas vai likumiskā, pilnvarotā pārstāvja paraksts _____

Ārstniecības personas piezīmes un lēmums par atļauju vai atteikumu veikt vakcināciju:

- ☐ Vakcinācija atļauta
- ☐ Vakcinācija atlikta uz laiku līdz _____
- ☐ Vakcinācija ir kontrindicēta, jo _____

**Ģimenes ārsts, kurš labi pārzina sava pacienta aktuālo veselības stāvokli, izvērtē pacienta riska faktorus vakcinācijai un var neveikt pacienta aptauju par minētajiem vakcinācijas riska faktoriem un neaizpildīt veidlapas personas sadaļu, bet tikai atzīmēt vienotajā veselības nozares elektroniskajā informācijas sistēmā vakcinācijas faktu atbilstoši veidlapas ārstniecības personas sadaļai.*

Ārstniecības persona, kura veica apskati pirms vakcinācijas, – vārds, uzvārds, amats, ārstniecības iestāde un paraksts _____

Veidlapas uzglabāšanas ilgums ir 5 gadi

Pielikums V

Uzraugāmie īpašas intereses nevēlami notikumi COVID – 19 vakcīnām*

Slimības pastiprināšanās pēc vakcinācijas
Akūts aknu bojājums (mazspēja)
Akūts diseminēts encefalomiēlīts
Akūts nieru bojājums (mazspēja)
Akūts pankreatīts
Akūts respiratora distresa sindroms
Anafilakse
Anosmija/ageizija
Apsaldējumam līdzīgi ādas bojājumi
Bella paralīze
Encefalīts
Erythema multiforme
Gijēna-Barē sindroms
Injekcijas vietas celulīts/abscess
Mielīts
Miokardīts
Multisistēmu iekaisuma sindroms bērniem un pieaugušajiem
Narkolepsija
Perikardīts
Rabdomiolīze
Sensorineirāls dzirdes zudums
Stīvena-Džonsona sindroms
Subakūts tireoidīts
Toksiskā epidermas nekrolīze
Toksiskā šoka sindroms
Trombocitopēnija
Tromboze
Trombozes un trombocitopēnijas sindroms

*COVID-19 vakcīnu uzraudzības kontekstā vakcīnu drošuma uzraudzība ir ātri jāpielāgo jaunākām uzraudzības metodēm un jānodrošina, lai informācija par iespējamām novērotām blaknēm pēc vakcinācijas tiek ātri apkopota un apstrādāta sabiedrības drošības interesēs.

Tāpēc ir izstrādāts īpašas intereses nevēlamu notikumu saraksts (AESI), kas var palīdzēt identificēt svarīgākos teorētiskos riskus, lai par tiem varētu paziņot un lielās datubāzēs, piemēram, ES datubāzē Eudravigilance ātri identificētu statistiskus signālus un pēc tam atbildīgās iestādes un zāļu reģistrācijas īpašnieki zinātniski izvērtētu to iespējamo cēlonisko saistību ar vakcīnu.

AESI sarakstu un definīcijas ir izstrādājusi īpaša zinātnisku ekspertu darba grupa (Brighton collaboration <https://brightoncollaboration.us/new-wgs-develop-cds-covid-aesi>)

Pielikums VI

Vakcināciju, stingri iesakām veikt vadoties pēc riska grupu prioritizēšanas, kas ir aprakstīts sadaļā **Vakcinācijas veikšana.**

Vakcinācijas shēma (t.sk. imūnsupresētām personām*)

6 mēneši – 4 gadi	5–11 gadi	12 gadi un vairāk
REKOMENDĒJAMĀS vakcīnas		
Comirnaty Omicron XBB.1.5, 3µg - viena deva 0,2 ml (ja iepriekš veikta vakcinācija pret COVID-19 vai bijusi agrāka SARS-CoV-2 infekcija), - trīs devas 0,2 ml (ja iepriekš nav veikta vakcinācija pret COVID-19 vai nav bijusi agrāka SARS-CoV-2 infekcija). Otro devu ieteicams ievadīt 3 nedēļas pēc pirmās devas, un pēc tam ievadīt trešo devu vismaz 8 nedēļas pēc otrās devas - IR JĀŠKAIDA	Comirnaty Omicron XBB.1.5 10 µg - viena deva 0,3 ml, 10 µg (zils vāciņš), - NAV JĀŠKAIDA	Comirnaty Omicron XBB.1.5 30 µg - viena deva 0,3 ml, 30 µg (pelēks vāciņš), NAV JĀŠKAIDA
CITAS PIEEJAMAS vakcīnas		
Comirnaty 3 µg - viena deva 0,2 ml (ja iepriekš veikta vakcinācija pret COVID-19 vai bijusi agrāka SARS-CoV-2 infekcija), - trīs devas 0,2 ml (ja iepriekš nav veikta vakcinācija pret COVID-19 vai nav bijusi agrāka SARS-CoV-2 infekcija) Otro devu ieteicams ievadīt 3 nedēļas pēc pirmās devas, un pēc tam ievadīt trešo devu vismaz 8 nedēļas pēc otrās devas - IR JĀŠKAIDA	Comirnaty Original/Omicron BA.4-5, 5/5 µg - viena deva, 0,2 ml - IR JĀŠKAIDA Comirnaty 10 µg - viena deva, 0,2 ml - IR JĀŠKAIDA	Comirnaty Original/Omicron BA.4-5, 15/15 µg - viena deva 0,3 ml, - NAV JĀŠKAIDA Comirnaty Original/Omicron BA.1, 15/15 µg - viena deva, 0,3 ml, - NAV JĀŠKAIDA VidPrevtyn Beta 5 µg (no 18 gadiem) - viena deva 0,5 ml, - IR JĀSAMAIŠA AR ADJUVANTU

*Personām ar smagiem imūnsistēmas traucējumiem veicot pirmo reizi vakcinējot pret Covid-19, var ievadīt papildu devu ar 28 dienu intervālu

**Pēc pārslimošanas ar Covid-19 (pēc pirmajiem simptomiem vai pirmā pozitīva testa, ja slimība noritēja bez simptomiem) vakcināciju ir rekomendēts veikt ne ātrāk par 6 mēnešiem